

Beslutningsmemo

Emne   **Forsøg med karakterfrihed**
Til   Rådmanden

21. august 2018
Side 1 af 2

1. Hvorfor fremsendes forslaget?

Rådmanden har på rådmandsmøde den 18. april og via efterfølgende pressemeddelelse taget initiativ til igangsættelse af en forsøgsordning om karakterfri klasser på Aarhus-skolerne. På Børn og Unge-udvalgsmødet den 16. maj var der opbakning til, at der afprøves alternative løsninger på området.

Jf. rådmandens udmeldinger er formålet med forsøgsordningen at udvikle og afprøve, hvordan nedtoning af karakterer kombineret med et større fokus på formative feedback-former kan bidrage til at mindske det negative pres på eleverne med henblik på, at alle elever trives og motiveres for egen læring.

BØRN OG UNGE
Pædagogisk Afdeling
Aarhus Kommune

Læring og Udvikling
Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Sagsbehandler:
Henrik Johansen

2. Indstilling – hvad skal der tages stilling til?

- At programmet for rådmanden og MF Jacob Marks besøg på skoler og uddannelser med erfaringer med alternative evalueringsformer den 25. september 2018 drøftes og godkendes.
- At forslaget til tids- og procesplan for udviklingsarbejdet for forsøg med karakterfrihed i skoleåret 2018-2019 drøftes og godkendes.
- At der iværksættes en proces med henblik på intern følgeforskning i forbindelse med udviklingsarbejdet for forsøg med karakterfrihed.

3. Hvilke ændringer indebærer forslaget?

Der lægges op til, at de skoler, der deltager i løbet af udviklingsåret vil konkretisere sin udmøntning af forsøg med karakterfrihed.

Det er i den forbindelse vigtigt, at skolebestyrelsen og medarbejderne er involverede i skolernes deltagelse i forsøgsordningen.

I forsøgsordningen kan der bl.a. arbejdes med:

- At erstatte karaktergivningen med konstruktive evaluerings- og feedbackformer, som giver eleven mulighed for – i dialog med læreren – at reflektere over, hvor

eleven er nu i sin læreproces, hvor eleven skal hen, og hvad de næste skridt i elevens læreproces skal være

- At styrke en tryk skole- og klasserumskultur, hvor der er plads til fejl, og hvor det sikres, at undervisningen gøres til et øverum, hvor man nedtoner performance- og konkurrencementaliteten ved at fokusere mere på læringen og processen og mindre på præstationen og resultatet.

21. august 2018
Side 2 af 2

At få forældreperspektivet med og i den sammenhæng give bedre mulighed for forældre for at deltage aktivt i deres børns læring.

Forsøgsordningen om karakterfri klasser igangsættes fra skoleåret 2019/20.

4. Videre proces og kommunikation

Der arbejdes videre i henhold til den tids- og procesplan der er udarbejdet for udviklingsarbejdet for forsøg med karakterfrihed i skoleåret 2018-2019.

Notat

13. juni 2018
Side 1 af 4

Til	Rådmanden
Til	Orientering
Kopi til	

Orientering om planlagt proces for forsøg med karakterfri klasser i 2018/20

BØRN OG UNGE
Pædagogisk afdeling
Aarhus Kommune

Baggrund og formål

Rådmanden har på rådmandsmøde den 18. april og via efterfølgende presmeddelelse taget initiativ til igangsættelse af et udviklingsarbejde om forsøg med karakterfri klasser på Aarhuskolerne. På Børn og Unge-udvalgsmødet den 16. maj var der opbakning til, at der afprøves alternative løsninger på området, jf. også efterfølgende debatindlæg herom fra SF, V, R og EL.

Læring og Dannelse
Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Telefon: 29 20 99 44
Direkte telefon: 23 38 01 33

Direkte e-mail:
jemol@aarhus.dk

Jf. rådmandens udmeldinger er formålet med forsøgsordningen at udvikle og afprøve, hvordan nedtoning af karakterer kombineret med et større fokus på formative feedbackformer kan bidrage til at mindske det negative pres på eleverne med henblik på, at alle elever trives og motiveres for egen læring.

Sagsbehandler:
Jens Møller Hald
Henrik Johansen

Overordnet ramme for forsøget

Med afsæt i rådmandens udmeldinger kan der være tale om fritagelse fra karakterer for de løbende afleveringer, produkter og præstationer i undervisningen. Der kan herudover evt. blive tale om fritagelse fra de lovpligtige standpunktskarakterer, som gives to gange om året 8., 9. og 10. klasse. Dette vil dog forudsætte en dispensationsansøgning til Undervisningsministeriet.

Udviklingsarbejdet med forsøg med karakterfrihed afgrænses til at omfatte udskolingen, dvs. 7. – 9. klasse på folkeskoler i Aarhus, som ønsker at deltage i forsøget.

I forbindelse med udviklings af forsøg med karakterfrihed kan der bl.a. arbejdes med:

- At erstatte og eller supplere karaktergivningen med alternative evaluerings- og feedbackformer.

13. juni 2018
Side 2 af 4

- At fremme fokus på inddragelse af eleverne i undervisningen og dermed understøtte motivation og tiltro til egne evner, fx gennem elev feedback, selvevaluering mv.
- At fremme en kultur, hvor lærere, elever og ledere tænker, taler og arbejder formativt i forbindelse med det samarbejde, det er at give og modtage feedback, og hvor feedback er en integreret del af undervisningen og elevernes læreproces.
- At styrke en tryk skole- og klasserumskultur, hvor der er plads til fejl, og hvor det sikres, at undervisningen gøres til et øverum, hvor man nedtoner performance- og konkurrencementaliteten ved at fokusere mere på læringen og processen og mindre på præstationen og resultatet.
- At have fokus på helhedssynet på elevens færdigheder og kompetencer, herunder både personlige, sociale og faglige kompetencer. Det betyder også, at egenskaber som samarbejdsevne, nysgerrighed, kreativitet og robusthed skal understøttes yderligere.

Der lægges op til, at den enkelte skole – inden for de overordnede rammer – bidrager til at konkretisere og designe sin udmøntning af forsøget med afsæt i de specifikke lokale ønsker og behov.

Der lægges endvidere op til at inddrage den viden og forskning der findes på området – samt etablering af følgeforskning, med henblik på dokumentation af betydningen af arbejdet med fokus på elevernes læring og trivsel.

Det er i den forbindelse vigtigt, at skolebestyrelsen og medarbejderne er involverede i skolernes deltagelse i forsøgsordningen. Der kan således være tale om en række forskellige lokale forsøg inden for den samme overordnede ramme.

Overordnet plan for forløbet¹

Udviklingsarbejdet med forsøg med karakterfrihed igangsættes fra skoleåret 2019/20. Det kommende skoleår 2018/19 vil blive brugt som udviklingsår til afklaring og planlægning af, hvorledes de lokale forsøg med indsatser kan udmøntes i praksis. Der vil bl.a. blive trukket på praksiserfaringer og forskning om andre evalueringsformer end karakterer på lokalt og nationalt plan.

Medio juni blev der udsendt en invitation gennem Ugepakken til alle skoler om at deltage i forsøgsordningen med henblik på at inddrage en bredere kreds af deltagende skoler.

Områdecheferne er ligeledes blevet orienteret med henblik på at sikre samarbejde om udviklingsarbejdet.

---

¹ Se bilag 1 for en nærmere tids- og procesplan.

13. juni 2018
Side 3 af 4

Der er tilsagn om deltagelse fra Samsøgades Skole og Gammelgårdsskolen. I forlængelse af omtale om forsøg med karakterfrihed i Ugepakken i juni 2018 har Risskov Skole og Virupskolen tillige tilkendegivet interesse for at deltage i udviklingsarbejdet. Læring og Udvikling er i dialog med de involverede skoler.

Ultimo juni blev der afholdt et indledende møde med Samsøgades Skole og Gammelgårdsskolen.

Der afholdes møde igen den 10. september med disse to skoler, suppleret med Risskov Skole og Virupskolen.

3. september orienterer Læring og Udvikling og Gammelgårdsskolen om udviklingsarbejdet om forsøg med karakterfrihed på møde i udskolingsnetværket.

Den 25. september er der berammet en studietur for rådmanden og MF Jacob Mark ift. besøg på skoler med erfaringer med alternative evalueringsformer i undervisningen.²

Det foreslås endvidere, at der i foråret 2019 afholdes en konference for og med relevante aktører med henblik på fælles kapacitetsopbygning, inspiration til udmøntning af konkrete initiativer.

I maj 2019 præsenteres på rådmandsmøde et samlet overblik over forsøget, der igangsættes i august 2019, herunder plan for, hvordan erfaringerne fra de forskellige lokale delforsøg opsamles og sammenfattes.

Aktuelle undersøgelser der understøtter motivationen for initiativet

Flere nationale undersøgelser peger på en stigning i mental mistrivsel hos børn og unge og en generelt bekymrende udvikling inden for unges mentale sundhed. Fx viser tal fra Sundhedsdatastyrelsen, at antallet af børn og unge med angst- eller depressionsdiagnoser omtrent tredoblet i de seneste ti år.

Center for Ungdomsforskning har lige udgivet "Karakterbogen" der belyser centrale spørgsmål som: Hvordan forstår de unge betydningen af karakterer og bedømmelse? Hvilke former for feedback driver eleverne? Hvad optager eleverne i forhold til deres læring? Hvad kendetegner læringskulturen i mødet mellem de unge og lærerne?

Børnerådets seneste undersøgelse viser, at flertallet af de unge allerede i 8. klasse oplever et præstationspres fra skolen og samfundet. 21 pct. af de unge føler sig pressede ofte eller hele tiden, mens 53 pct. er pressede en gang imellem. Undersøgelsen dokumenterer også, at der er en klar

---

² Se bilag 2 for forslag til samlet program for dagen.

sammenhæng mellem det præstationspres, de unge udsættes for, og den mentale mistrivsel.

13. juni 2018
Side 4 af 4

En nylig Gallup-undersøgelse konkluderer endvidere, at mange børn bliver kede af det, hvis de får en dårlig karakter eller klarer sig skidt i en test – en tendens, der er dobbelt så udbredt i 7. -9. klasse som blandt de yngre elever. Samtidig svarer langt størstedelen af eleverne, at man i deres klasse går meget op i, hvilken karakter man får/hvordan man klarer sig i en test.

DCUM har i 2017 i samarbejde med en række elevorganisationer sat fokus på temaet præstationskultur. Der er udarbejdet et materiale, der beskriver fire forskellige temaer i præstationskulturen, som er udtryk for elevernes oplevelser af, hvad der fylder i skolens dagligdag. Temaerne er forventninger, karakterer, nulfejlskultur og konkurrence.

Bilag:

- Bilag 1: Udkast til foreløbig tids- og procesplan for udviklingsarbejdet med karakterfrihed i skoleåret 2018-2019.
- Bilag 2: Udkast til program for studietur den 25. september med fokus på alternative evalueringsformer.